

ՀՈՐ ԵՎ ՈՐԴՈՒ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԼԻ ԱՐԱՐՔԸ

ՎԵՐԱՊԱՏՎԵԼԻ ՍԱՐԳԻՍ ԿՈՆՍՈԼԻՏԱՆԻՆ

ՓԱՍՏԵՆԱ

Վեհափառ Ս. Տ. Վազգեն Ա Հայրապետը ծանոթանալով 3 փետրվար 1977 թվակիր Ձեր նամակի բովանդակությանը, թելադրեց մեզ Ձեզ գրել հետևյալները.

ա. Այս տարվա փետրվարի 8-ին միաժամանակ ստացվեցին ամերիկաբնակ վերապատվելիներ՝ դոկտ. Չուփորյանի և Ս. Դուրյանի հեռագրերը հետևյալ բովանդակությամբ՝

«Մենք խորապես ցավում ենք Ձեր որոշման համար Տիրայր Կոնսուլյան քահանայի նկատմամբ: Կոչ ենք անում Ձեզ պահպանել նրան իր այժմյան դիրքում, մինչև որ նա կարողանա մեկնել երկրից»:

Այդ հեռագրերը զարմանք պատճառեցին մեզ: Ամմիջապես հեռախոսով կապվեցինք Թբիլիսիի հայոց թեմակալ առաջնորդ տ. Գևորգ եպիսկոպոսի հետ հետաքրքրվելով Տիրայր քահանա Կոնսուլյանի մասին, պատասխան ստանալով, թե ոչ մի նոր կացություն չկա նրա կյանքում, որ բնականոն պայմանների մեջ նա շարունակում է իր պաշտոնը իբրև ծխակատար քահանաներից մեկը Թբիլիսիի հայոց առաջնորդանիստ ս. Գևորգ եկեղեցում: Որով Չուփորյան և Դուրյան վերապատվելիներին ուղարկեցինք հետևյալ պատասխան հեռագրերը փետրվարի 9-ին:

«Վեհափառ Հայրապետը շատ վշտացած է, որ սուտ տեղեկություններ հաղորդված են Ձեզ: Տիրայր Կոնսուլյան քահանան Թիֆլիսում պաշտոնավարում է բնական պայմաններում, գնահատված հավատացյալների, համայնքի և առաջնորդ արքայազանի կողմից: Նա ձեռնադրված է Թիֆլիսի սուրբ Գևորգ եկեղեցու վրա և

ուխտած ընդմիշտ ծառայելու պնդող: Նրա պաշտոնից հրաժարվելու մասին Մայր Աթոռ ոչինչ չգիտե: Ձեր տեղեկությունները անճիշտ են»:

Բայց, որպեսզի առավել ծանոթանանք հարցին, տ. Տիրայր քահանային հրավիրեցինք Մայր Աթոռ նրանից լուսաբանություն ուզելու համար: Տ. Տիրայր Կոնսուլյան քահանան ներկայացավ Մայր Աթոռ փետրվարի 9-ին: Դիվանատան մեջ նրա հետ խոսեցինք տ. Կոմիտաս արքեպիսկոպոսն ու ես իբրև դիվանապետ: Տ. Կոմիտաս արքեպիսկոպոսը նախկին առաջնորդն է եղել Թբիլիսիի և տ. Տիրայր Կոնսուլյանին քահանա ձեռնադրողը:

Կարճ խոսակցությունից պարզվեց, որ տ. Տիրայր Կոնսուլյան քահանան գոհ է իր աշխատանքից և մտադիր չէ իր ծառայության ուխտը դրժելու և լքելու իր հոտը, բայց միայն իր հայրն է՝ վերապատվելի Կոնսուլյանը իր վրա ճնշում գործում և հրավիրում Ամերիկա: Տ. Տիրայր քահանան լսելով մանավանդ տ. Կոմիտաս արքեպիսկոպոսի հորդորը, վերջնապես խոսք էր տվել, թե կմնա իր պաշտոնի վրա և հաջորդ օրն իսկ Թբիլիսիից հեռախոսով կհայտնի հորը՝ վերապատվելի Կոնսուլյանին, իր պաշտոնի վրա մնալու որոշման մասին: Այսպիսով թվաց, թե ամեն ինչ հստակ էր և քաջալերական: Սակայն մեծ եղավ մեր հուսախաբությունը, երբ երկու օր հետո նույն տ. Տիրայր քահանան հեռագրեց Մայր Աթոռ փետրվարի 11-ին, հետևյալը.

«Մեր հանդիպումից հետո հեռախոսային խոսակցություն տեղի ունեցավ իմ

և հորս միջև: Իմ խիղճը թույլ չի տալիս հակառակ լինել հայրական ցանկության: Վերջնականապես որոշել եմ ընտանիքով մեկնել հորս մոտ մշտական բնակությանը:

Պարզ եղավ մեզ համար, որ Դուք, վերապատվելի, կրկին ազդել էիք Ձեր որդու վրա և պարտադրել նրան, որ ուխտադրուժ լինի և լքի իր համայնքը: Անհավատալի և ցավալի են այս բոլոր իրողությունները: Դուք ինչպե՞ս կարող եք հաշտեցնել Ձեր հոգևորականի խիղճը նման վերաբերմունքի հետ: Եթե հայրական կարոտի հարց է, ապա Դուք ինչո՞ւ լքեցիք Ձեր որդուն և ձեր հոտը Երևանում և այժմ ինչո՞ւ չեք վերադառնում մայր հայրենիք: Եվ Դուք շատ լավ գիտեք, որ Ձեր մեկնումով տուժեց, այո, զգալի չափով տուժեց ձեր ավետարանական եկեղեցին Երևանում: Եվ հիմա ցանկանում եք, որ Ձեր ուխտադրուժ օրինակին հետևի նաև Ձեր որդին, որ ձեռնադրված է Թբիլիսիի ս. Գևորգ եկեղեցու վրա և ուխտած այնտեղ ծառայելու ընդմիջտ և ուր նա լավ է աշխատում, սիրված է հավատացյալների կողմից: Ի սեր Աստուծո, անդրադարձեք, թե ի՞նչ եք անում: Մի օր ի՞նչ պատասխան պիտի տաք Պողոս առաքյալին: Եվ դեռևս բարոյական ծանրակշիռ մի հարց էլ կա, որ պետք է ստիպի Ձեր որդուն չհեռանալու

իր բնական երկրից, որպեսզի չլքի իր առաջին կնոջից ունեցած իր օրինավոր երեք զավակները և այսպիսով չզլորվի իր հարազատ զավակները ուրանալու հակաքրիստոնեական ու հակամարդկային մեղքի մեջ: Սիրելի վերապատվելի, խղճացեք Ձեր որդուն, մի կործանեք նրան Աստուծո և մարդկանց դատաստանի առաջ:

Վեհափառ Հայրապետի վճռական որոշումն է՝ փորձել ամեն գնով համոզել տ. Տիրայր քահանային, որ մնա իր պաշտոնի վրա, բայց եթե նաև նրա քրիստոնեական խիղճը մթազմի Ձեր ճնշումների հետևանքով, այդ դեպքում պիտի գործադրվի Գերագույն հոգևոր խորհրդի որոշումը, Հայաստանից իրենց եկեղեցին ու ժողովուրդը լքող հոգևոր պաշտոնյաների նկատմամբ, նախկին [հայրապետական] վճիռով պիտի տնօրինվի նրա կարգալուծումը համաձայն հայ եկեղեցու կանոնների:

«Բայց մեք ոչ եթե երկմտությամբ եմք ի կորուստ, այլ հաւատովք ի փրկութիւն» (Եբր. Ժ 39):

Սիրով ի Քրիստոս՝

ԴԻՎԱՆԱՊԵՏ՝

ԱՐՍԵՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԲԵՐԲԵՐՅԱՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի Դիվանը այսու լիազորված է ծանուցելու ի գիտություն Հայաստանյայց եկեղեցու նվիրապետական Աթոռներին և թեմական եկեղեցական իշխանություններին, որ Ամենայն Հայոց Հայրապետի 26 հունիս 1977 թ. վճռով կարգալուծված է արված վրահայոց թեմից տ. Տիրայր քահանա Կոնստյանը, որը 1971 թվականին ձեռնադրված լինելով Թբիլիսիի սուրբ Գևորգ եկեղեցու վրա, այժմ դրժել է իր ծառայության ուխտը և լքել իրեն վստահված հոտը, առանց հարգելի պատճառի և առանց հոգևոր վերին իշխանությունների արտոնության և հակառակ վերջին տասը ամիսների ընթացքում բազմիցս նրան եղած հորդորներին և նախազգուշացումներին վրահայոց թեմակալ եպիսկոպոսի և Մայր Աթոռի կողմից:

Վերոհիշյալ կարգազուրկ քահանան դատվում է աշխարհականների շարքը իր նախկին՝ Ժիրայր Կոնստյան անունով:

ԴԻՎԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՐԻ

Ս. Էջմիածին,
28 հունիս 1977 թ.